

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Ὁ Ἑγγλέζος ποιητὴς Οὐκίλντ συνείθιζε νὰ λέει πὼς ὅτι εἶναι ἀσκημο εἶναι κι' ἀνθηκο. Μὲ τέτοια αἴσθηση χαρακτηριστικὴ τῆς ψυχῆς του, πού τόσο ἀρμονικὴ ταίριαζε στὸ πολυτάραχο κι' ἀψηλόθωρο πνεῦμα του ὁ μεγάλος αὐτός, ποιητὴς περισσότερο τῆς ζωῆς παρά τοῦ βιβλίου, κατόρθωνε νὰ ψάχνει καὶ νὰ βρίσκει κάτω ἀπὸ τὸν ἀσεμνότερο πέπλο τὸ εἶδωλο τοῦ Καλοῦ καὶ τοῦ Ὁραίου, καὶ πίσω ἀπὸ τὴ βαμμένη ἠθικὴ τῶν λόγων νὰ ξεσκεπάζει τὸ πολυκέφαλο τέρας τῆς Ἀσκημίας.

Τὸν τρισέβδοξο καὶ δυστυχισμένο ποιητὴ τῆς «Σαλώμης» θυμήθηκα σὰν εἶδα στὸ Βασιλικὸ «τὸν Καημένον τὸν Πέτρον» ἕνα ἔργο τοῦ Ἰταλοῦ Καβαλλότη. Στὸ δράμα αὐτὸ μοῦ φάνηκε γιὰ μιὰ στιγμή πὼς ξεχώριζα κάτω ἀπὸ τὴν ἠθικὴ τῶν λέξεων κι' ἀπὸ τίς κοινωνικὰς διδαχὰς τοῦ συγγραφέα ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ κεφάλια τῆς Ἀσκημίας καὶ τῆς ἀνηθικότητος. Ἀκοῦστε τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔργου. Ἐνας καμπούρης ὁ «καημένος ὁ Πέτρος» ἀγαπάει μιὰ ὠραία κοπέλλα. Αὐτὴ δὲν ξέρει τὸν ἔρωτά του καὶ

παίρνει ἄλλον. Ὁ συγγραφέας ὅμως, πού πολὺ συμπαθεῖ τὸν Πέτρον του καὶ θέλει νὰ τῆς τότε δώσει ἄντρα, σοφίζεται νὰ βγάλει τὸν πρῶτον τῆς ἄντρα χαρτοπαίχτην καὶ γυναικῶν καὶ νὰ τὴ χωρίσει ἀπ' αὐτόν. Ἔτσι ἡ ὠραία κοπέλλα στὸ τέλος ἀφίνει τὸ ὠραῖον παλληκᾶρι καὶ παίρνει τὸν καμπούρη ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ ξέρει ἀπ' ὄξω τίς δέκα ἐντολὰς καὶ νὰ τίς κοπανᾷ κάθε λίγο στοὺς ἄλλους μὲ τὸ συχαμερὸ ἐγωῖσμόν ἑνὸς ἐρωτευμένου καμπούρη, πού ἔχει τὴν Ἀρετὴν ὄχι προτέρημα φυσικόν, μὰ ἔπλο μόνον γιὰ νὰ φαίνεται ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς γύρω του καὶ νὰ τοὺς ταπεινώνει.

★

Ἡ ἱστορία αὐτὴ σ' ἔργο πού ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ διδάξει, μοῦ φαίνεται ἀνηθικὴ, κι' ὁ τύπος τοῦ καμπούρη κακὰ βαλμένος καὶ πολὺ χειρότερα ψυχολογημένος. Ἐγὼ δὲν ντρέπομαι νὰ ἠμολογήσω πὼς θὰ προτιμοῦσα νὰ ἔβλεπα στὴ σκηνὴν τοῦ Βασιλικοῦ μὲτ' «Κοραλλίαν» ἀπὸ ἕνα «Πέτρον». Ἐκείνην τουλάχιστον ἂν δὲ γιομίζει τὴν ψυχὴν μας ἀπὸ ὑψηλὰ συναισθήματα, μὰς τὴν καθαρίζει ὅμως ἀπὸ τὰ ταπεινὰ καὶ χρησιμεύει γιὰ δραστηκὸν ἀντισηπτικόν, μὰ ὁ Πέτρος ὅσο καημένος κι' ἂν εἶναι, μὰς κινεῖ τὴν ἀηθίαν. Ἡ προσπάθεια τοῦ συγγραφέα σ' ὀλόκληρον τὸ ἔργο νὰ ὑψώσει τὸν τύπον τοῦ καμπούρη ἐρωτευμένου καὶ νὰ τονε λαμπρύνει γιὰ νὰ δικαιολογήσει ὕστερον τὸ γάμον του, καὶ ἡ τέχνην του νὰ βολέψει τὰ πράγματα καὶ νὰ τὰ φέρει πρὸς τὴ λύσιν μὲ τίς θεωρίας του τίς ψεύτικας καὶ τίς διδαχὰς, μὰς ξεσκεπάζουν μιὰν ἀσκημίαν πού εἶναι ἀνηθικότη ὅσο κι' ἂν δούλεψεν τὸ φτικισίδι τῆς ψευτοθητικῆς.

Λ. ΣΙΓΑΝΟΣ